

ÅRSMELDING

2008

Godkjent av KIFOs styre, 16. februar 2009, KIFOstyre sak 3/09

1. STIFTELSEN KIRKEFORSKNING

KIFO er opprettet i 1993 av Kirkerådet i Den norske kirke etter oppdrag fra Kirkemøtet, og har følgende formål:

Å drive og stimulere til forskning om kirke, religion og livssyn i samfunnet

Å drive utrednings- og utviklingsarbeid i dette fagområdet

Å formidle forskning og forskningsresultater til brukerne; til menighetene, til samfunnet og den offentlige debatt

Innenfor forsknings- og utviklingsfeltet prioriterer KIFO forskning, dette omfatter *grunnforskning* og *anvendt forskning*. KIFO skal også drive med *utviklingsarbeid*; utviklingsarbeidet i KIFO har som regel ekstern finansiering, og er som regel utviklet i samarbeid med oppdragsgivere.

KIFO er grunnlagt ut fra et kirkelig ansvar (vedtektene § 4); dette innebærer at KIFO har sin oppmerksomhet særlig rettet mot utfordringer kirken har i sitt møte med samfunnet og kulturen, og at forskning og utvikling tar sikte på å være *relevant for kirkelige aktører*. Det kan for eksempel innebære at KIFO vier oppmerksomhet til endringer i kirken og i dens forhold til samfunnet og kulturen. En slik oppmerksomhet må kombineres med at religion og livssyn inkluderes i interessefeltet, og at KIFO opprettholder selvstendighet, kvalitet og frihet i forskning og utviklingsarbeid.

KIFOs forskningsmiljø og forskernettsverk utgjøres av 1) et forskningssenter med en fast stab av forskere, og 2) en gruppe av forskere fra samarbeidende institusjoner, hovedsakelig fra universitets- og høyskolesektoren, knyttet sammen gjennom samarbeidsavtaler.

Denne årsmeldingen er skrevet på bakgrunn av strategisk plan for 2006 – 2008. Denne planen fastsetter følgende satsningsområder for virksomheten:

- Reformen for Den norske kirke
- Kirke, religion og livssyn i det offentlige rom
- Kirkestatistikk

2. VIRKSOMHETEN 2008

KIFOs virksomhet i 2008 har vært preget av oppdrags- og forskningsvirksomhet, og av videreføring av organisatoriske endringer. På personellsiden har det også vært endringer.

Organisasjon og personell

KIFOs styre har avholdt 4 møter og behandlet 27 saker. På alle styremøter er det et faglig innslag av en av forskerne. Styreleder og forskningssjefen var i møte med Kirkedepartementet 9. juni 2008, som en årlig oppfølging av det statlige tilskudd.

Tilsettingsprosessen i forskerstillingen endte med vedtak i styret 21.02.08 der dr polit Olaf Aagedal ble tilbudt stillingen, og han takket ja til den. Det ble videre foretatt tilsetting av cand polit Ann Kristin Gresaker i forskningsassistentstillingen. Hun har som sin hovedoppgave å arbeide med et prosjekt om rekruttering til prestestillinger i Den norske kirke.

KIFOs styre vedtok 4.12.08 ny strategisk plan for virksomheten; denne ble arbeidet fram i en dialog mellom ledelsen, de ansatte, forskningsutvalget og styret. Planen er kortere og klarere enn den foregående; innholdsmessig uttrykker den kontinuitet. Planen gjelder for årene 2009 – 2011.

I 2008 hadde KIFO fire forskere i fulle stillinger, en forsker i 60 % fra 01.08.08, og forskningsassistent fra 15.08.08. Pål Repstad var knyttet til KIFO som professor II (20 %), og Forskningssjefen har 20 % forskning i sin stilling. Olavsstipendiat og sokneprest Anne Dalen fullførte stipendperioden med kontor plass i våre lokaler til februar, og fil dr Helene Egeland benyttet et av KIFOs kontorer fra 01.07.08 etter en leieavtale med Diakonhjemmet Høgskole (DHS), for å samarbeide med Olaf Aagedal på hans gjenværende DHS-prosjekt ("Lokalt kulturliv i endring").

To av de fast ansatte forskerne har hatt akademiske bistillinger. Inger Furseth er Professor II ved Det teologiske Menighetsfakultet og Ulla Schmidt er Professor II ved Teologisk Fakultet, Universitetet i Oslo. Medlemmene av den sentrale staben har ellers blitt mye brukt til enkeltstående faglige oppdrag.

KIFOs forskningsutvalg (FU) har i 2008 bestått av professorene Pål Repstad og Lisbeth Mikaelsson, begge oppnevnt av styret, forsker Ulla Schmidt, representant for de ansatte, og forskningssjef Hans Stifoss-Hanssen, leder. Utvalget har en rådgivende funksjon overfor styret og forskningssjefen, og det ble holdt fire møter i 2008.

Representantskapet hadde sitt årlige møte 10.06.08.

Kontakt og samarbeid i nettverket

Nettverket av hovedsamarbeidspartnere i KIFO fikk endret sine premisser i og med vedtektsendringen i 2007 (se årsmelding 2007), og 2008 var det første året de nye vedtektene gjaldt for. I dette året gjennomførte KIFOs ledelse en prosess med samtaler og møter med alle samarbeidspartnerne, for å utveksle ideer og informasjon om samarbeidspartnerens ønsker når det gjaldt prosjektutvikling og samarbeid omkring forskning. Denne prosessen ble oppsummert i styret 21.02.08, og i Representantskapet 10.06.08, både i et notat og en felles drøfting. Oppsummeringen viste at det var omfattende felles interesser i nettverket og mellom dette og KIFOs stab.

Det samarbeides om en rekke forskningsprosjekter, blant annet:

Rekruttering til prestestillinger i Den norske kirke; Referansegruppen er sammensatt av bl.a. representanter fra våre samarbeidspartnere. Diakonhjemmet Høgskole bidrar sammen med Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon (KA) til gjennomføringen av prosjektet. Institusjonene som utdanner prester, kateketer og diakoner har bidratt med data/statistikk-materiale.

Religion 2008; samarbeid med Universitetet i Agder og Det teologiske Menighetsfakultet Konfirmasjon 2008; samarbeid mellom Kirkelig utdanningscenter i nord, Tromsø / Det praktisk-teologiske seminar, Oslo (PTS), IKO – Kirkelig pedagogisk senter og KIFO

Ungdom, religion og menneskerettigheter; samarbeid med Det teologiske fakultet (TF).

KIFO har arbeidet med muligheten for et prosjekt om Pilegrimspraksiser, og drøftet det med Dronning Mauds Minne Høgskole for førskolelærerutdanning (DMMH), Høgskolen i Finnmark (HIFM) og flere.

KIFO er med i en referansegruppe og er samarbeidspartner i prosjektet "Menighetsutvikling i folkekirken", som startet opp ved Det teologiske Menighetsfakultet august 2008. KIFO vil spesielt bidra til arbeid med å tilrettelegge demografiske og kirkestatistiske data på soknenivå.

Videre var fire forskerseminarer arrangert av KIFO tilgjengelige for partnerne (2 KIFO-seminarer og 2 seminarer i tilknytning til "Religion i det offentlige rom" (ROR)), og i Representantskapsmøtets faglige

del ble det startet et arbeid med å utvikle studier av frikirker og kristne organisasjoner (Egil Morland og Ingunn F Breistein).

Forskerseminarene hadde følgende gjesteforelesere og temaer:

KIFO-seminar våren: Jo Saglie, Trond Bakkevig, Ine Marie Søreide og Njål Høstmælingen, om høringen vedr kirkeordningen. 25 deltagere

ROR-seminar, våren: Knut Lundby, "Analyse av religion i media". 7 deltagere

KIFO-seminar, høsten: Kati Niemelä, "Is confirmation important? Research on confirmation in northern Europe". Mia Løvheim, Institutt for medie og kommunikasjon (IMK)/UiO: "Religion som resurs? Om religion, livssyn, værderingar och hälsa bland unga i Sverige" 22 deltagere

ROR-seminaret på høsten ble holdt i Kristiansand. Institutt for religion, filosofi og historie ved Universitetet i Agder arrangerte i samarbeid med KIFO forskerseminaret "Religion and Multiculturalism" 3. og 4. september på Gimlemoen i Kristiansand. Professor Peter Kivisto var hovedforeleser med tema: "Religion in the civil sphere". 15 deltagere + mange flere på en åpen del av seminaret.

Fra og med 2008 har vi ikke med en egen kategori for "KIFO-forskere" fra samarbeidspartnerne i denne årsmeldingen. Som det framgår ovenfor er dette en konsekvens av endringene i nettverket i løpet av 2007. Dette får konsekvenser for prosjektporteføljen i kap 5, og for publikasjonene i kap 6. Det rapporteres selvsagt fortsatt i denne årsmeldingen når det foregår et samarbeid om forskningsprosjekter. Rapportering av publisering fra tidligere KIFO-prosjekter hos samarbeidspartnerne er som en overgangsordning tatt med under en egen overskrift sist i årsmeldingen.

Prosjekter og publisering

Som i tidligere arbeidsår er prosjektporteføljen bredt sammensatt. Den avspeiler forskergruppens sammensetning og de strategiske målene KIFO har, og i tillegg går det tydelig fram at KIFO leverer inn mot den etterspørselen som den eksterne finansieringen uttrykker. Antallet prosjekter og fordelingen på kategorier svarer om lag til situasjonen i 2007, dersom en tar høyde for at vi ikke rapporterer prosjekter fra hovedsamarbeidspartnere. Om lag en tredjedel av prosjektene har større eller mindre innslag av ekstern finansiering (se kap 5).

Satsningsområdet "Kirke, religion og livssyn i det offentlige rom" ble avrundet ved utgangen av 2008, Virksomheten var preget av seminarvirksomhet, kompetansebygging og nettverksbygging. Flere prosjekter som var knyttet til satsningsområdet kom med publikasjoner i løpet av den tiden satsningsområdet var i virksomhet, blant annet Agedal og Selbekk, Stifoss-Hanssen og Danbolt, Repstad og Løvland. Videre utarbeidet KIFO i 2008 en søknad til NORDCORP for å videreføre og konkretisere dette i retning av et nordisk forskningssamarbeid. Inger Furseth ledet dette arbeidet, og flere av våre nordiske forskerkolleger deltok (søknaden ble innvilget og arbeidet vil være i gang fra høsten 2009).

KIFO har fortsatt et sterkt engasjement i arbeidet med kirkelige registre og statistikk. Samarbeidet med Norsk Samfunnsvitenskapelig Datatjeneste om utviklingen av Kirkedatabasen fortsetter, men går via avtalen med Kirkerådet. For øvrig har vi et samarbeid med Kirke- og Kulturdepartementet og Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste om utvikling av rapporteringsordninger for kirkelig sektor i KOSTRA-prosjektet. Forsker Ida Marie Høeg har ansvar for dette engasjementet fra KIFOs side.

KIFO har i 2008 fortsatt å bidra til utgivelsen av Nordic Journal of Religion and Society (NJRS), som er publisert av Tapir akademisk forlag og er et nivå 2-tidsskrift. Inger Furseth og Pål Repstad er redaktører. Turid Skorpe Lannem og Cathrine Tennebø har vært redaksjonssekretærer i 2008. NJRS utgis i tillegg med støtte fra Nordisk publiseringsnemnd for humanistiske og samfunnsvitenskapelige tidsskrifter (NOP-HS) og Universitetet i Agder.

Samlet sett har altså nettverket og KIFO hatt et godt publiseringsår, med fullføring av mange prosjekter, blant annet dr avh til Ruth Ingrid Skoglund og Astri Ramsfjell. Volumet på publiseringen til KIFOs ansatte har også hatt en god utvikling. Liste over publikasjonene finnes i kap 6.

Oversikt over publikasjoner – ansatte på KIFO

	2007 Sum	2008 Sum	Hvorav på engelsk
Bøker	3	2	0
Artikler i tidsskrifter og bøker	7	12	3
Institusjonsrapporter el. lignende	6	8	1
Bokanmeldelser i vitenskaplige tidsskrift/fagtidsskrift	2	6	3

Dokumentasjonen over de ansattes presentasjoner og deltakelser i vitenskapelige konferanser, og deres formidlingsaktivitet, er i denne årsmeldingen tilpasset rapportsystemet i universitets- og høgskolesektoren, og den er dermed noe utvidet. Denne informasjonen er viktig som et bidrag til bildet av de ansattes faglige aktivitet, og den viser at det finner sted en svært omfattende aktivitet både innen kommunikasjon i forskersamfunnet, og i kommunikasjon med KIFOs ulike brukergrupper og offentligheten.

Økonomi

Statstilskuddet til KIFO utgjorde i 2008 5.2 millioner kroner. De samlede inntektene var 6.2 millioner kroner.

Omfanget av de eksterne prosjektinntektene har vært noe lavere i 2008 (inntekter 2007 kr 1 621 000, 2008 kr 867 000). Eksterne prosjektinntekter var lavere på grunn av at store oppdrag som Stat/kirke høringen var avsluttet i 2007, og tilgang på nye prosjekt var lav. Noen av prosjektinntektene i 2008 (kr 275 000) overføres til 2009, da prosjektene fortsetter. I tillegg kommer medlemskontingent fra samarbeidspartnerne på kr 360 000.

KIFO har fortsatt sine lokaler i 3. etasje ved Diakonkjemmet Høgskole. Dette fungerer meget tilfredsstillende.

3 HOVEDSAMARBEIDSPARTNERNE, REPRESENTANTSKAPET OG STYRET

Hovedsamarbeidspartnerne 2008

Ansgar Teologiske Høgskole, Kristiansand (ATH)
Det praktisk-teologiske seminar, Oslo (PTS)
Det teologiske fakultet, Universitetet i Oslo (TF)
Det teologiske Menighetsfakultet, Oslo (MF)
Diakonhjemmet Høgskole, Oslo (DHS)
Dronning Mauds Minne Høgskole for førskolelærerutdanning, Trondheim (DMMH)
Høgskolen i Finnmark, Seksjon for samfunns- og religionskunnskap, Alta (HiF)
Høgskulen i Volda, Institutt for religion, livssyn og kyrkjefag, Volda (HVO)
IKO – Kirkelig pedagogisk senter, Oslo
Kirkerådet, Oslo (KR)
Misjonshøgskolen, Stavanger (MHS)
Norsk Lærerakademi, Bergen (NLA Høgskolen)
Universitetet i Agder, Fakultetet for humanistiske fag, Kristiansand (UiA)

Representantskapet pr 31.12.2008

Høgskolelektor Elisabeth Nilsen, leder
 Varamedlem: Rådgiver Synnøve Hinnaland Stendal, oppnevnt av Kirkerådet
Direktør Jens-Petter Johnsen
 Varamedlem: Assisterende direktør Gerd Karin Røsæg, oppnevnt av Kirkerådet
Professor Ingvild Sælid Gilhus
 Varamedlem: Sokneprest John Egil Rø, oppnevnt av Kirkerådet
Professor Jone Salomonsen
 Varamedlem: Professor Halvor Moxnes, oppnevnt av Teologisk Fakultet, UiO
Professor Harald Hegstad
 Varamedlem: Førsteamanuensis Kristin Norseth, oppnevnt av Menighetsfakultetet
Professor Knut Alfsvåg
 Varamedlem: Professor Magnar Kartveit, oppnevnt av Misjonshøgskolen
Førsteamanuensis Rolv Nøtvik Jacobsen
 Varamedlem: Høgskolelektor Marit Bunkholt, oppnevnt av Det praktisk-teologiske seminar
Rektor Harald Askeland
 Varamedlem: Førsteamanuensis Kai Ingolf Johannessen, oppnevnt av Diakonhjemmet Høgskole
Direktør Eigil Morvik
 Varamedlem: Høgskolelektor Kristine Toft Rosland, oppnevnt av IKO – Kirkelig pedagogisk senter
Rektor Egil Morland
 Varamedlem: Rektor Bjarne Kvam, oppnevnt av Norsk lærerakademi
Førstelektor Per Halse
 Varamedlem: Førsteamanuensis Arne Redse, oppnevnt av Høgskulen i Volda
Høgskolelektor Olav Tveiterås
 Varamedlem: Høgskolelektor Lilly-Anne Ø. Elgvin, oppnevnt av Høgskolen i Finnmark
Førsteamanuensis Astri Ramsfjell
 Varamedlem: Høgskolelektor Ranveig Lorentzen, oppnevnt av Dronning Mauds Minne Høgskolen

Førsteamanuensis Årstein Justnes

Varamedlem: Førsteamanuensis Dagfinn Ulland, oppnevnt av Universitetet i Agder
Forskningsleder Ingunn F. Breistein.

Varamedlem: Førstelektor Lars Råmunddal, oppnevnt av Ansgar Teologiske Høgskole

KIFOs styre 2008

Professor Knut Lundby, leder, oppnevnt av Kirkerådet

Varamedlem: Høgskolelektor Alf Rolin

Professor/rector Vidar L Haanes

Varamedlem: Førsteamanuensis Aud Tønnessen

Professor Margit Warburg

Varamedlem: Professor Harald Askeland

Førsteamanuensis Elisabet Haakedal til juni 08

Nytt medlem fra juni 08: Førsteamanuensis Astri Ramsfjell

Varamedlem: Førsteamanuensis Asbjørn Hirsch til juni 08

Nytt varamedlem fra juni 08: Professor Njål Skrunes

Forsker Inger Furseth, representant for ansatte til juni 08

Nytt medlem fra juni 08: Forsker Ida Marie Høeg

Varamedlem: Forsker Ida Marie Høeg til juni 08

Nytt medlem fra juni 08: Forsker Pål Ketil Botvar

4. ANSATTE i 2008

Ansatte

Hans Stifoss-Hanssen

Forskningsssjef; dr.philos., religionspsykologi

E-post: hans.stifoss-hanssen@kifo.no

Direkte telefon: 23 33 47 30

Pål Ketil Botvar

Forsker II; cand.polit., statsvitenskap

Arbeidsfelt: empiriske studier av moral, religion og politiske holdninger, statistikk, religionssosiologi, nyreligiøsitet, menighetsstudier.

E-post: pal.ketil.botvar@kifo.no

Direkte telefon: 23 33 47 27

Inger Furseth

Forsker I; dr.polit., sosiologi

Arbeidsfelt: religionssosiologi, kjønn og religion, religiøst mangfold, sosiologisk teori, sosiale og religiøse bevegelser.

E-post: inger.furseth@kifo.no

Direkte telefon: 23 33 47 24

Ida Marie Høeg

Forsker III; cand.philol., kristendomskunnskap

Arbeidsfelt: religionssosiologi, religiøse og sekulære livsløpsritualer, kjønn og religion, jødisk religiøsitet, menighetsstudier.

E-post: ida.marie.hoeg@kifo.no

Direkte telefon: 23 33 47 26

Ulla Schmidt

Forsker I; dr.theol., teologi

Arbeidsfelt: moralfilosofi, teologisk grunnlagsetikk, eutanasi, bioetikk, religion og offentlighet, religion og etikk, empiriske studier av etikk og moral.

E-post: ulla.schmidt@kifo.no

Direkte telefon: 23 33 47 28

Olaf Aagedal

Ansatt fra 1.august 60 % stilling

Forsker I; dr.philos., sosiologi

Arbeidsfelt: Kultur- og religionssosiologi

E-post: aagedal@kifo.no

Direkte telefon: 23 33 47 23

Pål Repstad

Professor II; dr.philos., sosiologi

Arbeidsfelt: samfunnsvitenskapelige metoder, sosiologisk teori, religionssosiologi.

E-post: pal.repstad@uia.no

Direkte telefon: 38 14 15 54

Engasjert på prosjekt:

Turid Skorpe Lannem

Div assistentarbeid våren 2008

Cathrine Tennebo

Diverse assistentarbeid, 20 % stilling fra 3.04.08 – 30.11.08

Ann Kristin Gresaker

MA, sosiologi

Engasjert fra 11. august i 100 % stilling

Forskningsassistent på rekrutteringsprosjektet og presters arbeidsforhold.

På Kontoret:

Helga Koinegg

Engasjement regnskap: fra 15.11.2006. Sluttet 31.3.2008

Maria Aase

Rådgiver, cand.mag.

Arbeidsfelt: adm. funksj, økonomi, web, lokal bibliotekdrift m.m.

e-post: maria.aase@kifo.no

Direkte telefon: 23 33 47 20

Knut Evensen

Controlleroppgaver. Deltidsstilling fra 1.1.2008

Bodil Hafslund

Regnskapsførsel. Deltidsstilling fra 1.2.2008

KIFO-forskere fra samarbeidspartnerne

Dette kapitlet går ut pga omlegging, se kap 2; kontakt og samarbeid i nettverket. For KIFO-forskere fra samarbeidspartnerne, se årsmelding for 2007 og tidligere.

5. PROSJEKTER UNDER ARBEID 2008

I henhold til strategisk plan 2006-2008, presenteres prosjektene under følgende tre overskrifter, som svarer til satsningsområdene. (For publikasjoner og formidling fra prosjektene, se kapitel 6.) Når det under finansiering står KIFO, betyr det at prosjektet er finansiert av KIFOs grunnfinansiering/tilskudd over statsbudsjettet. Der det står KIFO og en annen institusjon, er prosjektet finansiert med tilskudd samt at KIFO bruker av grunnfinansieringen for å gjennomføre prosjektet.

1. Reform for Den norske kirke
2. Kirke, religion og livssyn i det offentlige rom
3. Kirkestatistikk

Områdene det forskes på går ofte over i hverandre, så noen tydelig avgrensning finnes ikke. De prosjektene som det ikke er så enkelt å plassere under et av de nevnte satsningsområdene, ligger under:

4. Annet

1. Reform for Den norske kirke

I følge Strategisk plan 2006-2008 vil KIFO vise oppmerksomhet til endringene i kirken og i dens forhold til samfunnet og kulturen. Det gjelder kirke-stat-relasjonen, Trosopplæringsreformen, Reform av gudstjenesteordningen, Den norske kirkes Kulturmelding (2005), samt Demokratireformen som kom på banen i 2008.

Undersøkelse om trosopplæringstilbud for døve barn og unge

Bemanning: Pål Ketil Botvar (prosjektleder) og Ida Marie Høeg (prosjektmedarbeider). Hans Stifoss-Hanssen og Ulla Schmidt var aktive i oppstartingsfasen i 2007

Ferdigstilling: KIFO-rapport presentert i august 2008

Finansiering: Døveprostiet i Den norske kirke (Trosopplæringsreformen) og KIFO

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet er et oppdragsprosjekt for Døveprostiet. Prosjektet går ut på å kartlegge holdninger til og erfaringer med Den norske kirkes tilbud til døve og hørselshemmede barn og unge.

Datainnsamlingen består både som spørreundersøkelser og kvalitative intervjuer. Representanter for døvekirkene var aktive med i prosessen, blant annet gjennom intervjuarbeid.

Rekruttering til prestestillinger – faktagrunnlag og analyse av sammenhenger

Bemanning: Ann Kristin Gresaker, Olaf Aagedal, Hans Stifoss-Hanssen, Kari Jordheim (Diakonhjemmet Høgskole)

Ferdigstilling: mars 2009

Finansiering: Kultur- og kirke departementet og KIFO

Prosjektbeskrivelse: Målet med prosjektet er å innhente systematisk kunnskap om hvilke faktorer som påvirker rekruttering til prestestudiet og til stilling som menighetsprest i Den norske kirke, både på kort og lang sikt. Prosjektet skal i del I kartlegge situasjonen i Den norske kirke (2008), og i del II gå nærmere inn på utvalgte sammenhenger og mulige tiltak (2009). Prosjektet vil også knytte til seg og inkludere en undersøkelse av situasjonen for diakoner, kateketer (og kirkemusikere), med støtte fra Diakonhjemmet høgskole og Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon (KA).

Analyse av høringen om staten og Den norske kirke

Bemanning: Inger Furseth, Hans Stifoss-Hanssen

Ferdigstilling: Bokutgivelse april 2008

Finansiering: Kultur- og kirkedepartementet og KIFO

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet består i utarbeidelsen av en perspektivbok som analyserer og drøfter mer inngående noen sentrale temaer fra høringen om staten og Den norske kirke. Drøftingene omfatter spørsmålene om demokrati og valgdeltakelse, om sammenhenger mellom holdninger og sosiale og lokale forhold, og om hvordan forestillingen om menneskerettigheter fungerer i høringen. I tillegg inneholder boken analyser av situasjonen fra andre nordiske perspektiver, som setter spørsmålet om kirkeordning inn i en større sammenheng.

Valgordninger og kirkelig demokrati

Bemanning: Ulla Schmidt

Ferdigstilling: mars 2008

Finansiering: Kultur- og kirkedepartementet (over stat-kirke – høringsprosjekt) og KIFO

Prosjektbeskrivelse: Med utgangspunkt i høringssvar til Gjønnestutvalget og data fra medlemsundersøkelsen diskuteres synspunkter på deltagelse i kirkelige valg både blant råd og blant medlemmer i Den norske kirke. Disse diskuteres så i forhold til foreslåtte endringer, og sees i lys av mer allmenne tendenser i deltagelse og involvering i frivillighet og organisering. Prosjektet omfatter både artikkel og formidling i offentlige media (kronikk, intervjuer)

Presters arbeidsforhold

Bemanning: Ida Marie Høeg, Turid Skorpe Lannem, Ann Kristin Gresaker

Ferdigstilling: Februar 2009

Finansiering: Oslo Bispedømmeråd og KIFO

Prosjektbeskrivelse: Undersøke presters arbeidsforhold. Målsettingen er å gi de ansvarlige på bispedømmekontorene en oversikt over presters arbeidssituasjon. Undersøkelsen skal gi et grunnlag for utforming av arbeidsmiljøarbeidet for prestene – for å utforme tiltak som kan bedre arbeidsmiljøet, og til å utforme en livsfasetilpasset arbeidsgiverpolitikk.

Konfirmasjon 2008

Landsdekkende spørreundersøkelse om konfirmasjon / International Research on Confirmation.

Bemanning: Ida Marie Høeg, Bernd Krupka (Kirkelig utdanningssenter i nord) og (IKO - Kirkelig pedagogisk senter)

Ferdigstilling: Våren 2009

Finansiering: Trosopplæringsreformen, Kirkelig utdanningssenter i nord (KUN), IKO – Kirkelig pedagogisk senter i Oslo og KIFO

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet omfatter flere landsdekkende spørreundersøkelser om konfirmasjon som retter seg til konfirmanter og konfirmantansvarlige i menigheten. Undersøkelsen inngår i en internasjonal undersøkelse om konfirmasjon initiert og administrert av Universitetet i Tübingen. Analysen av det norske datamaterialet skal presenteres i tre artikler i en artikkelsamling på Gütersloher Verlagshaus.

"Kirketenkningens betydning i reformarbeidet på lokalplan"

Bemanning: Turid Skorpe Lannem, Hans Stifoss-Hanssen og Maria Aase

Ferdigstilling: Studiedokument april 2008

Finansiering: Trosopplæringsreformen og KIFO

Prosjektbeskrivelse: Utarbeidelse av det forskningsbaserte studiedokumentet "Trosopplæring – i hvilken kirke" basert på bidrag fra medlemmene i nettverksgruppe med temaet "Ekklesiologi i trosopplæringsreformen".

2. Kirke, religion og livssyn i det offentlige rom

Dette satsningsområdet fokuserer særlig på hvordan religionens fremtreden i offentlige rom står i forhold til forestillinger om Norge som et mer flerkulturelt og flerreligiøst samfunn. Derfor er det relevant å studere offentlige uttrykksformer både for den "tradisjonelle" kirkereligion med lang tilstedeværelse i Norge, og religioner som først nylig har trådt frem og blitt synlige i norsk offentlighet. Satsningsområdets aktiviteter har bestått i å arrangere to-dagers forskerseminarer for KIFO-nettverkets forskere som arbeider innen feltet. To forskerseminarer med innkalte gjesteforelesere er blitt avholdt. Søknad om NORDCORP-midler til et nordisk forskningssamarbeid ble utviklet i samarbeid med nordiske kollegaer – ledet av Inger Furseth.

Values, religion and human rights

Bemanning: Pål Ketil Botvar

Ferdigstilling: 2009/10

Finansiering: Kulturell kompleksitet i det nye Norge (Culcom)/UiO og KIFO

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet er et samarbeidstiltak hvor Det teologisk fakultet UiO v. Trygve Wyller formelt har prosjektledelsen. Prosjektet springer ut av et større, internasjonalt forskningsprosjekt med base i Radboud Universitet Nijmegen, Nederland. Den norske delen består av en spørreundersøkelse som omfatter ca. 600 Oslo-ungdommer i alderen 17-19 år. Tema for undersøkelsen er forholdet mellom religion, verdier og holdninger til menneskerettigheter. En ønsker å se nærmere på hvordan ulike livssynsgrupper i ungdomsbefolkningen forholder seg til menneskerettigheter. I 2008 har det vært lagt frem flere "papers" fra prosjektet. Videre artikkelskriving vil skje i 2009.

Moderne sosiologer om religion

Bemanning: Inger Furseth, Pål Repstad

Ferdigstilling: 2009

Finansiering: Norsk Faglig Forfatter- og Oversetterforening (NFF) og KIFO

Prosjektbeskrivelse: Dette er et bokprosjekt i samarbeid med Pål Repstad. Boken tar for seg moderne sosiologiske teoretikere og deres syn på religion. Flere sentrale sosiologer er diskutert, slik som blant annet Jürgen Habermas, Pierre Bourdieu, Zygmunt Bauman og Anthony Giddens. Hensikten er å vise hvordan moderne sosiologisk teori kan være fruktbar og anvendes i studier av religion. Manus vil bli ferdigstilt i oktober 2009 og boken kommer ut på Universitetsforlaget.

Immigrant Muslim women in Los Angeles

Bemanning: Inger Furseth

Ferdigstilling: 2010

Finansiering: KIFO

Prosjektbeskrivelse: Denne studien analyserer religiøs praksis og religiøse oppfatninger til muslimske innvandrerkvinner i Los Angeles-området. Undersøkelsen er basert på 26 livsfortellingsintervjuer, som ble utført i løpet av 2003-2007, så vel som deltakende observasjon. Intervjuene dreier seg om kvinnenes religiøse praksis, deres aktiviteter i moskeer og islamske sentre, og deres syn på relevante saker i den muslimske verden. Undersøkelsen vil resultere i artikler og et bokmanus.

Livsriter og livsfaser som religions- og livssynspolitisk utfordring

Bemanning: Inger Furseth, Ingvill Thorsen Plesner, Berit Thorbjørnsrud, Alexa Døving, Nora Preston, Njaal Høstmælingen

Ferdigstilling: 2009

Finansiering: Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL)

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet kartlegger religionspolitiske utfordringer forbundet med tros- og livssynssamfunns tilretteleggelse for sine medlemmers behov knyttet til bestemte livsriter og livsfaser.

Prosjektet ledes av Senter for Holocaust og livssynsminoriteter (HL-senteret) etter initiativ og med finansiering fra Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL). I prosjektets forskergruppe inngår personer fra Institutt for kulturstudier og orientalske språk (IKOS), Norsk senter for menneskerettigheter (SMR) og KIFO.

"Julekonserter"

Bemanning: Anne Løvland og Pål Repstad

Prosjektbeskrivelse: Sosiosemiotiske og kultursosiologiske studier med nærmere 30 julekonserter i kirker som materiale. Hva slags mening skapes ved slike konserter, gjennom ulike uttrykksmåter?

Kommentar: Prosjektet er ferdigstilt i 2008, og har hatt tilknytning til seminarene om "Religion i det offentlige rom" ved KIFO, samt til Universitetet i Agder.

Profesjonsetikk og prestatjeneste

Bemanning: Ulla Schmidt

Ferdigstilling: (delprosjekt m. artikkel ferdigstilles i løpet av 2009 – større prosjekt 10 el. 11)

Finansiering: KIFO

Prosjektbeskrivelse: Dette prosjektet diskuterer hvordan profesjonsetikk, forstått som en mer allmenn etisk refleksjon over profesjonsfeltet / andre profesjoner enn de kirkelige) kan være relevant i forhold til prestatjeneste. Artikkel og/eller del av større bokprosjekt.

Church, public and bioethics. Constructing public significance of religion through bioethical discourse

Bemanning: Ulla Schmidt

Ferdigstilling: februar 2009 (engelsk-språklig artikkel – første versjon er sendt til review i Brills bokserie Empirical Studies in Theology)

Finansiering: KIFO

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet analyserer diskurs om bioetikk innen Den norske kirke med hovedvekt på de siste 20 årene, og spør hvordan det i denne diskursen samtidig foregår en implisitt diskusjon om og praksis angående Den norske kirkes forhold til offentlighet: hvordan en oppfatter offentlighet, hvordan en forholder seg til offentlighet, og hvilken autoritet en mener å ha i offentligheten. Artikkel internasjonalt.

Bioetikk i kristendommen

Bemanning: Ulla Schmidt

Ferdigstilling: januar 2008

Finansiering: KIFO

Prosjektbeskrivelse: Skrive artikkel til monografi om bioetikk i verdensreligionene, om hovedlinjene i kristne kirkers arbeid med bioetikk. Artikkelen er avsluttet i januar 2008, og ligger for tiden hos bokredaktøren som nå har forespeilet utgivelse i løpet av vår 09. Artikkel norsk.

Religion 2008 / ISSP 2008

Bemanning: Ulla Schmidt, Pål Ketil Botvar, Olaf Agedal og Ida Marie Høeg

Ferdigstilling: 2009

Finansiering: KIFO

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet utvikler tilleggsspørsmål til den nasjonale modulen til ISSP 2008 om religion, med særlig vekt på spørsmål som kan gi grunnlag for å analysere sammenhenger mellom religion og etikk. Med utgangspunkt i tilleggsspørsmålene, sammen med grunnmodulens spørsmål, utvikles så et forskningsprosjekt for å analysere sammenhenger mellom religion og etikk. Bokprosjekt + artikler.

"Kulturkyrkja".

Bemanning: Olaf Agedal

Ferdigstilling: ikkje bestemt

Finansiering: KIFO + arbeid med ekstern finansiering

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet skal beskrive og analysere kyrkjer som kulturarena i lokalt kulturliv. Kva blir kyrkjer brukt til i lokalt kulturliv? Kva betyr kyrkjer i det lokale kulturlivet? Kva betyr kulturlivet for kyrkjene? Kva endringar skjer på dette område og korleis kan ein tolke desse? Prosjektet vil bygge på casestudier, surveydata og registerdata.

Prosjektet bygger på ein pågåande studie, finansiert av Norsk Kulturråd, om lokalt kulturliv i endring.

Ritual Sponsorship - the Institution of Godparents in Baptism and Naming Ceremonies.

Bemanning: Ida Marie Høeg

Ferdigstilling: 2009

Finansiering: KIFO

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet har sin opprinnelse i dr. grads prosjektet til Ida Marie Høeg, men inngår i denne form og sammenheng som en del av "Religion i det offentlige rom" (ROR). Prosjektet går ut på å kartlegge holdninger til og erfaringer med fadderordningen blant en gruppe foreldre som har døpt barna sine eller gjort bruk av navnefest som et alternativ til dåp. Datainnsamlingen består av kvalitative intervjuer.

Ritualisering av død i norsk skole

Bemanning: Ida Marie Høeg og Olaf Agedal

Ferdigstilling: Høsten 2009

Finansiering: KIFO

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet har til hensikt å øke kunnskapen om religion og livssyn i det offentlige rom. Prosjektet søker å finne svar på hvilken rolle religion / livssyn og tros- og livssynssamfunn har i ritualisering av død i norsk skole. Prosjektet vil studere hvordan den religiøse- livssynsmessige pluralisering av samfunnet gjenspeiles i ritualiseringene. Prosjektet har til hensikt å analysere ritualisering av død i et utvalg barneskoler (1.-7. klasse) i Oslo.

3. Kirkestatistikk

KIFO samarbeider med Kirkerådet, Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste, Statistisk sentralbyrå m.fl. om kirkestatistikk. Det er våre samarbeidspartnere som samler inn det statistiske materialet; KIFO tar et medansvar for å planlegge innsamlingsprosessen, og benytter det innsamlede materialet i analyser og forskning.

Skjebnetro, selvutvikling og samfunnsengasjement. Den politiske betydningen av ulike former for alternativ religiøsitet på velgernivå i Norge.

Bemanning: Pål Ketil Botvar (veiledere: Bernt Aardal, Institutt for samfunnsforskning (ISF) og Pål Repstad, Universitetet i Agder)

Ferdigstilling: Januar 2009

Finansiering: KIFO

Prosjektbeskrivelse:

Prosjektet diskuterer og analyserer sammenhenger mellom ulike former for (alternativ) religiøsitet og politiske holdninger/handlinger i den norske befolkningen med vekt på de seneste 30 årene.

Datamaterialet er i hovedsak hentet fra surveyundersøkelsen Norsk Monitor, samt det norske valgforskningsopplegget. Prosjektet inngår i doktorgradsprogrammet ved Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo.

Kirkestatistikk

Bemanning: Ida Marie Høeg

Ferdigstilling: Løpende

Finansiering: KIFO

Prosjektbeskrivelse:

1. Ivareta KIFOs kontakt med Kirkerådet i arbeidet om å sikre KIFOs rett til å få enkel tilgang på data fra Årsstatistikk for Den norske kirke.
2. Være KIFOs representant i Kirke-Kostra-gruppen (SSB). Påse at SSBs religionsstatistikk framstår som en tjenlig analyseverktøy for KIFO.
3. Påse at Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD) kirkestatistikk framstår som en tjenlig analyseverktøy for KIFO.
4. Ivareta kontakten med Danmark (Kirkefondet og Landsforeningen af Menighetsrådsmedlemmer i Danmark) for utveksling av informasjon om tilgjengelige kirke-data i Norge og Danmark og hvordan en kan gjøre bruk av dataene i menighetsstudier.

4. Annet

Empiri og konstruktiv etikk (det er arbeidet med 2 delprosjekter under dette hovedprosjektet dette året).

Prosjekt 1: Religious ethics and empirical data

Bemanning: Ulla Schmidt

Ferdigstilling: mai 2009

Finansiering: KIFO

Prosjektbeskrivelse: Dette prosjektet drøfter betydningen av empiriske data for konstruktiv etikk gjennom å bringe et konkret datamateriale (intervjumateriale om moralsk kommunikasjon) og et teoretisk spørsmål innen konstruktiv religiøs etikk (hvordan etikken avhenger av og er forankret i en konkret, historisk kontekst, som f.eks. religion) i samtale. Som eksempler brukes henholdsvis William Schweiker og Stanley Hauerwas/Samuel Wells, og prosjektet drøfter på hvilke måte empiri kan kaste lys over og nyansere deres måter å forstå forholdet mellom etikk og kontekst på. Artikkel internasjonalt.

Prosjekt 2: Poverty and morality: challenges to human dignity

Bemanning: Ulla Schmidt

Ferdigstilling: februar 2009

Finansiering: KIFO

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet diskuterer hva det betyr å reflektere over menneskeverd i en verden der fattigdom er en realitet. På hvilken måte utfordres forståelsen av menneskeverd av fattigdom? På denne måten drøfter prosjektet et konkret eksempel på hvordan normative og konstruktive begreper innen etikk formes i vekselvirkning med empirisk virkelighet. Key-note speech ved den 2. internasjonale diakonikonferansen (sept. 2008); artikkel basert på denne er invitert til *Diaconia – Journal for the study of Christian Social Practice* (Vandenhoeck & Ruprecht) og leveres febr. '09.

«Velkommen til oss» Ritualisering av livets begynnelse

Bemanning: Ida Marie Høeg

Ferdigstilling: Levert desember 2008 (PHD-avh)

Finansiering: KIFO

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet er en komparativ undersøkelse av ritualisering av livets begynnelse. I prosjektet undersøkes foreldres opplevels- og meningsramme for ritualisering i feltene: Barnedåp i Den norske kirke, humanistisk navnefest i Human-Etisk Forbund, nyreligiøs navnefest i det nyreligiøse feltet og privat navnefest i det som kalles det allmenne sosiale feltet. Prosjektet ser på om og på hvilke måter ritualiseringene er bærere av mening, og på hvilke områder de ulike ritualiseringene er

sammenfallende og forskjellige i erfaringer og fortolkninger. Undersøkelsen baserer seg på kvalitative intervjuer med 19 forelderpar og en enslig mor foretatt i tidsrommet september 2003 - januar 2004.

"Gud på Sørlandet"

Bemanning: Pål Repstad og Anne Løvland

Ferdigstilling: 2008

Finansiering: Universitetet i Agder

Prosjektbeskrivelse: Undersøkelser av endringer i Sørlandets religiøse liv de siste 40 år.

Ferdigstilling: Prosjektet er avsluttet i 2007 som prosjekt under Norges forskningsråd, men det er fremdeles en del virksomhet i prosjektet. Prosjektet er i hovedsak knyttet til Universitetet i Agder, men det er flere koblinger til KIFO. Kvalitative livsløpsintervjuer om religion, foretatt ved KIFO, er brukt i 2008 i en "kaffebordsbok" med hovedfunn fra prosjektet (Løvland et. al. 2008).

6. PUBLIKASJONER OG FORMIDLING I 2008

I KIFOs egne publikasjonsserier er det gitt ut: KIFO Perspektiv nr 18. KIFO Notat nr 1 – 7/2008

I tillegg til dette har vi gitt ut en bok utenom seriene (Lannem).

Bøker

Hans Stifoss-Hanssen og Inger Furseth (red.)

Mellom prinsipper og pragmatisme. Analyser av høringen om staten og Den norske kirke.

KIFO Perspektiv nr 18. 202 sider. Trondheim: Tapir

Turid Skorpe Lannem (red.)

Trosopplæring – i hvilken kirke? Studiedokument fra utviklingsprosjekt i trosopplæringsreformen. 63 sider. KIFO

Artikler i tidsskrifter og bøker

Pål Ketil Botvar

- Statskirke på lokalplan: Er høringssvarene påvirket av sosiale og kulturelle forhold i kommunene? I Hans Stifoss-Hanssen og Inger Furseth (red.): *Mellom prinsipper og pragmatisme*. Perspektiv nr. 18. s. 75-95. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag. (referee-basert – vitenskapelig nivå 1)

Inger Furseth

- Religion in the works of Habermas, Bourdieu, and Foucault. I *Oxford Handbook of the Sociology of Religion*, redigert av Peter Clarke, 98-115. Oxford: Oxford University Press.
- Social capital and immigrant religion. *Nordic Journal of Religion and Society* 2(21): 147-164

Turid Skorpe Lannem

- Barn og liturgi. I Turid Skorpe Lannem (red.): *Trosopplæring – i hvilken kirke?* Studiedokument fra utviklingsprosjekt i trosopplæringsreformen, s. 13-16. KIFO
- Kjenn ditt sokn! I Turid Skorpe Lannem (red.): *Trosopplæring – i hvilken kirke?* Studiedokument fra utviklingsprosjekt i trosopplæringsreformen, s. 44-51. KIFO
- Bakteppet – Kyrkjesynt i grunnlagsdokumenta for trosopplæringsreforma. I Turid Skorpe Lannem (red.): *Trosopplæring – i hvilken kirke?* Studiedokument fra utviklingsprosjekt i trosopplæringsreformen, s. 52-63. KIFO

Ulla Schmidt

- Demokrati og valgordninger i Den norske kirke: Synspunkter, holdninger og strategier blant menigheter og medlemmer. I Hans Stifoss-Hanssen og Inger Furseth (red.): *Mellom prinsipper og pragmatisme*, s. 31–60. (referee-basert – vitenskapelig nivå 1)

Hans Stifoss-Hanssen

- Gullalder i norsk sjelesorg? Bokartikkel. *Halvårsskrift for praktisk teologi* 1(25): 52 – 55
- Folkehelse og folkekirke – Nord-Trøndelags religiøse kjennetegn. I Idar Kjølsvik og Jostein Holmen (red.): *Helse – frelse. Samfunnsmedisin og livssyn – et møte*: 135 – 144. Kristiansand: Høyskoleforlaget. (referee)

Pål Repstad

- Elite og grunnplan i Den norske kirkes styringsorganer. I Hans Stifoss-Hansen og Inger Furseth (red.): *Mellom prinsipper og pragmatisme. Analyser av høringen om staten og Den norske kirke*, s. 61-74. Trondheim: Tapir akademisk forlag.
- From sin to a gift of God. Constructions of change in conservative Christian organizations. *Journal of Contemporary Religion*. 23(1) 2008, s. 17-31. Referee-basert.

Olaf Aagedal

- "Frå 2005 til 2014. Kva kan Grunnlovsjubileet lære av unionsjubileet?" I Hallvard Tjemeland, Miriam Tveit, Steinar Aas (red.): *Korleis feire ein nasjonalstat i ei globalisert verd? Rapport frå Norske historiedagar 2008, Tromsø 19.-22.juni 2008*. Speculum Boreale. Skriftserie for historie, Universitet i Tromsø. No.10. Tromsø. Referee-basert

Institusjonsrapporter el.lign

Pål Ketil Botvar

- *"Døvekirken er en del av min identitet" En undersøkelse av kirkelig trosopplæring relatert til døve og hørselshemmede*. KIFO Notat nr 5/2008 (57s)

Ida Marie Høeg

- *Prest i Sør-Hålogaland. En rapport om presters arbeidsforhold i Sør-Hålogaland Bispedømme*. KIFO Notat nr 1/2008 (76s)
- *Prest i Borg. En rapport om presters arbeidsforhold i Borg Bispedømme*. KIFO Notat nr 2/2008 (78s)
- *Prest i Tunsberg. En rapport om presters arbeidsforhold i Tunsberg Bispedømme*. KIFO Notat nr 3/2008 (80s)
- *Prest i Stavanger. En rapport om presters arbeidsforhold i Stavanger Bispedømme*. KIFO Notat nr 4/2008 (84s)
- *Prest i Hamar. En rapport om presters arbeidsforhold i Hamar Bispedømme*. KIFO Notat nr 6/2008 (85s)
- *Prest i Møre. En rapport om presters arbeidsforhold i Møre Bispedømme*. KIFO Notat nr 7/2008 (87s)

Ulla Schmidt

- *Stem Cell Research in the Nordic Countries*. Science, Ethics, Public Debate and Law. Nordforsk Policy Briefs 2007-2. (Medlem av arbeidsgruppe som samlet har utarbeidet rapporten.)

Bokanmeldelse i vitenskapelig tidsskrift/fagtidsskrift:

Inger Furseth

- Sultán Sjöqvist, Madeleine. "Vi blev muslimer". Svenska kvinnor berättar. En religionssociologisk studie av konversionsberättelser. *Svensk religionshistorisk årsskrift*. 211-215.
- James A. Beckford and John Walliss. Theorising Religion. Classical and Contemporary Debates. *Journal of Contemporary Religion* 1(23): 236-237.
- Garbi Schmidt. Islam in Urban America. Sunni Muslims in Chicago. *Nordic Journal of Religion and Society* 1(21): 123-126.
- Marianne Gullestad. Misjonsbilder. Bidrag til norsk selvforståelse. *Tidsskrift for samfunnsforskning* 3(49): 453-456.

Ida Marie Høeg

- Dagfinn Ulland: Guds karneval. En religionspsykologisk studie av Toronto-vekkelsens ekstatisk spiritualitet. Lunds Universitet 2007. (Lunds Studies in Psychology of Religion 9) *Norsk Teologisk Tidsskrift* 2(109): 194-195.

Ulla Schmidt

- Richard Rorty, Gianni Vattimo: Religionens fremtid, Aarhus Universitetsforlag. *Nordic Journal of Religion and Society* 2(21): 223-226.

Framtreden i media av en viss størrelse: kronikker, artikler, intervjuer

Pål Ketil Botvar

- Bidrag til oppslag i Aftenposten om kristne misjonsorganisasjoner, samt kirkegang i jula, KIFO nevnt
- Slik ser misjons-Norge ut. Aftenposten 20.8.08
- Her blir det fullt (om den geografiske forskjeller). Aftenposten 24.12.08

Ida Marie Høeg

- "Meir kultur i kyrkja" ABC nyheter 16.3.08
- 6 minutters intervju med NRK1 Frokost TV om dåp og alternative ritualiseringer til dåp. 1.4.08
- "Familiefest og tradisjon viktigere enn penger" s. 1,4 og 5 i Aftenposten. (intervjuet kom også samme dag i nettutgavene til Dagsavisen og Nationen). 4.5.08
- August: Forskerforum nr 6 2008 s.32 "10 kjappe"
- "Press på prester". s. 3 i Sunnmørsposten 15.10.08
- "Presters arbeidsforhold". NRK Nyheter Møre og Romsdal, 15.10.08
- "Slitsom prestehverdag" s. 15 i Vårt Land 11.12.08

Ulla Schmidt

- Kronikk: "Er valgordninger avgjørende". Vårt Land 17.3.08
- Intervju ang. demokrati og valgordninger i Den norske kirke. Klassekampen 26.3.08
- Intervju ang. demokrati i Den norske kirke. Dagsavisen 4.4.08
- I tillegg to ganger deltagelse i NRK "Dagsnytt 18" (om henholdsvis kirkelig demokrati og statskirkeordningen, og "Baasland-saken"), og en gang NRK TV Dagsrevyen / Kveldnytt (ang. "Baaslandsaken")

Hans Stifoss-Hanssen

- Intervju om migrantkirkene. Vårt Land på nett 14.1.08
- "Sant/usant og tro" debatt m Lars Gule. NRK P2 Verdibørsen 16. og 17.2.08
- "Kan ateister møter Gud?" oppslag fra debattmøte i Human-Etisk Forbund. Vårt Land på nett og papir 26.5.08
- "En kirke uten kristne?" Innlegg sammen med Ulla Schmidt. Aftenposten 10.11.08

- "Nye veier til Gud", oppslag om vekst i trossamfunn, intervju. Aftenposten 20.12.08
- Oppslag om trosopplæringsreformen i Den norske kirke, intervju. Aftenposten 21.12.08
- TV2 på nett, intervju om kirkegang i jula 24.12.08

Olaf Aagedal

- Intervju (i forbindelse med utgjeving av bok om norsk vekkingskristendom) i Dag og Tid, Nationen, Nynorsk Presskontor.

Pål Repstad

- Anne Løvland og Pål Repstad: *Tradisjon og tilpasning*. Kronikk om julekonserter. Klassekampen 27.11.08

Opposisjon eller vurdering ved doktordisputaser (inkl ph d):

Inger Furseth:

- Peter Lüchau. "Religion and Societal Integration in Denmark. An analysis of Civil Religion on the Individual Level." Københavns Universitet 26.9.08

Ulla Schmidt

- Teologisk Fakultet, UiO: bedømmelsekomite for Dagny J. Hovs Dr.art. avh.: leder av komiteen;
- NTNU (Historisk-filosofisk fakultet – filosofisk institutt): bedømmelse av Lars Øystein Ursins Ph.D. avh.: medlem av komiteen og 2.opponent.

Hans Stifoss-Hanssen

- Lennart Belfrage: "An existential approach to the phenomenon of burnout, with particular reference to the clergy in The church of Sweden", Uppsala Universitet, sluttseminar PhD 29.8.08

Invitert presentasjon ved vitenskapelig konferanse

Ida Marie Høeg

- "Rutiner, riter och minnesmärken". "Ritualisering av død i norsk skole" Lindköping Universitet, avd. Norrköping, 11.-12.12.08

Inger Furseth

- "Social capital and immigrant religions." Nordic Conference in Sociology of Religion, Åbo Akademi University, 13.-15.8.08
- "Supply Side or Demand Side? Explaining Urban Religious Movement Growth." Final symposium of the "Cities and Fundamentalisms Project," Woodrow Wilson International Center for Scholars, Washington DC, 15.-16.8.08

Pål Repstad

- Christmas Concerts: Between Evangelical Christian Counter-culture and Inclusive Nordic Folk Church. Foredrag på 11th Postgraduate Student Conference, British Sociological Association, Sociology of Religion Study Group, 31.1-2.2.08. University of Bristol.

Ulla Schmidt

- "Poverty and Morality: Challenges to human dignity" Key-note speech /hovedforelesning: 2. International Conference on Diaconia, Oslo 25.9.08

Hans Stifoss-Hanssen

- "The dead and the numb body: Rituals in response to disaster", Ritual dynamics and the science of ritual, Heidelberg 29.9. – 2.10.08

Olaf Aagedal

- "Frå 2005 til 2014. Kva kan Grunnlovsjubileet lære av unionsjubileet" i Foredrag på Norske historiedagar 2008, Tromsø 19.-22.6.08

Annen presentasjon ved vitenskapelig konferanse

Pål Ketil Botvar

- "Den lokale konteksten betydning for høringssvarene". KIFO-seminar, Oslo 22.-23.4.08
- "Alternative Religion – A New Political Cleavage?" Religion i det offentlige rom, forskerseminar v/KIFO/Universitetet i Agder, Kristiansand 3.-4.9.08
- Why Alternative Spirituality has so little impact on Politics. Den nordiske religionssosiologiske konferansen, Åbo, Finland, 13.-15.9.08
- "Family, Religion, or Politics – What matters Most? The Norwegian Human Right Project". Radboud University Nijmegen Conference on Religion and Human Rights, 9.-11.10.08
- "Young people, Human Rights, and Religion". KIFO-seminar, Oslo, 17.11.08

Ida Marie Høeg

- "Confirmation survey in Norway" Religion and Youth, British Sociological Association, Sociology of Religion Study Group, Birmingham, UK, 8.-10.4.08
- "Ritual Sponsorship - the Institution of Godparents in Baptism and Naming Ceremonies." Religion i det offentlige rom, forskerseminar v/KIFO/Universitetet i Agder, Kristiansand, 3.-4.9.08
- Ungdom og religion - og kirkens arbeid med konfirmasjon: "The European Confirmation Study, Norwegian section." KIFO-seminar, Oslo 17.11.08

Inger Furseth

- "Religion in the works of Habermas, Bourdieu and Foucault". International Sociological Association /Research Committee 22, Mid-term Conference, Manila, Philippines, 23.-26.1.08
- "American Muslims – an attempted overview." Islam i Norge: Status for forskningen, blinde flekker? Teologisk Fakultet, Universitetet i Oslo, 26.-27.5.08

Pål Repstad

- Christmas Concerts – a Contribution to Vicarious Religion. Nordic Conference in Sociology of Religion, Åbo, Finland, 13.-15.8.08

Ulla Schmidt

- "Professional ethics: A relevant approach to ordained ministry?" Forskningskonferanse i praktisk teologi: Ordained ministry – Vocation or profession. Løgumkloster, Danmark, 12.–14.11.08

Hans Stifoss-Hanssen

- "Prosjekt for stillingsrekruttering i Den norske kirke", KIFO-seminar, Oslo, 22.4.08
- Åpningsforelesning, Årskonferansen for Norsk Religionspsykologisk Fagforum, Hamar, 11.9.08
- Forberedt respons til Gordon Lathrop, Philadelphia: "Not as the Scribes, Not as the Rulers of the Nations: on recovering the paradoxical authority of the pastor in late modern times". Forskningskonferanse i praktisk teologi: Ordained ministry – Vocation or profession. Løgumkloster, Danmark, 12.11.08

Foredrag og gjesteforelesninger

Pål Ketil Botvar

- Døves erfaringer med og syn på kirkelige tilbud. Framlegg på Døvekirkenes fellesråd, 11.9.08

Inger Furseth

- "View on marriage among immigrant Muslim women in the Los Angeles area". IMER-gruppen, Institutt for samfunnsforskning. 8.5.08

Ida Marie Høeg

- Presters arbeidsforhold i Hamar. Foredrag basert på presentasjonen av rapporten *Prest i Hamar* (KIFO notat nr. 6/2008). Hamar bispedømmekontor, 18.9.08

- Presters arbeidsforhold i Borg. Foredrag basert på presentasjonen av rapporten *Prest i Borg* (KIFO notat nr. 2/2008). Borg bispedømmekontor, 9.10.08
- Presters arbeidsforhold i Møre. Foredrag basert på presentasjonen av rapporten *Prest i Møre* (KIFO notat nr. 7/2008). Møre bispedømmekontor, 14.10.08
- "Hva vet vi om konfirmantene?" Foredrag sammen med Bernd Krupa. Trosopplæringskonferansen 2008, 22.10.08
- "Kjønn og arbeidsforhold i Den norske kirke." Kirkerådet, 5.11.08

Turid Skorpe Lannem

- "Dåpsteologi / ekklesiologi" ledelse og innledning til parallellsesjon, Trosopplæringsreformen, kompetansenettverkets konferanse 9.4.08

Ulla Schmidt

- "Medisinsk etikk". 3 gjesteforelesninger på Det teologiske Menighetsfakultet kurs for sykehus- og sykehjemsprester. Lesbos, 2.-5.08
- "Etisk komitémedlem: Hvilket ansvar har man?" UiO Senter for Medisinsk etikk og Etikkprogrammet. Seminar om bioetiske komiteers rolle. Invitert forelesning, Oslo, 27.10.08

Hans Stifoss-Hanssen

- KIFOs undersøkelse av presters arbeidsforhold, foredrag for personalsjefene i Den norske kirke, Kristiansand, 10.3.08
- "Trosopplæring i samfunnet" ledelse og innledning til parallellsesjon sammen med O.G. Winsnes, Trosopplæringsreformen, kompetansenettverkets konferanse 9.4.08
- "Sakrale rom", gjesteforelesning på designstudiet, Kunsthøgskolen, 14.4.08
- KIFOs undersøkelse av presters arbeidsforhold, foredrag for prostene og biskopen i Tunsberg, Vikersund, 14.5.08
- "Kan ateister møte Gud?" Innl til diskusjon, Human-Etisk Forbund, Spasibar, 20.5.08
- KIFOs studie av bemanning og rekruttering, Nasjonalt fagråd for praktisk teologi, Det praktisk-teologiske seminar, 22.5.08
- KIFOs undersøkelse av presters arbeidsforhold, foredrag for Sentralt arbeidsmiljøutvalg/presteskapet, Kultur- og kirke departementet, 26.5.08
- "Seksuelle overføringer i sjelesorg" forelesning ved Etterutdanningskurset, Det teologiske fakultet/Det praktisk-teologiske seminar, Oslo, 9.9.08
- "Om trender og utvikling i norsk kirkelandskap (migrantkirker)", Norges Kristne Råd, Oslo, 25.9.08
- "Sense of coherence – teori i overgangen mellom livssyn og helse", Helse Sør/Øst, Lier, 6.11.08
- "Seremoniens stilling i dagens samfunn", Landskonferanse i Human-etisk forbund, Gardermoen, 29.11.08
- "Gråte min sang – om betydningen av riter og ritualisering for emosjonell og eksistensiell katastrofearbeiding", Oslo biskops kursdag for institusjonsprester, Oslo bispegård, 12.12.08

Olaf Agedal

- "Kulturliv – hvor er du?" Foredrag i Polyteknisk Forening, Oslo 15.1.08
- "Lokalt kultur i endring". Foredrag på Fylkeskulturkonferansen i Finnmark, Kirkenes 24.9.08

Konferansedeltakelse uten framlegg

Pål Ketil Botvar

- KIFOs ROR-seminar, Oslo, 7.3.08
- Bispemøtetes seminar om "Samfunnets verdigrunnlag", 3.10.08

Ida Marie Høeg

- KIFOs ROR-seminar, Oslo, 7.3.08
- KIFO-seminar, Oslo, 21.-22.4.08

Ulla Schmidt

- International Society for Empirical Research in Theology ISERT, (Würzburg), 10.-12.4.08
- Societas Ethica Annual Meeting (Lammi, Finland), 20.-24.8.08
- American Academy of Religion (Chichago), 1.-3.11.08

Hans Stifoss-Hanssen

- Nordic Conference in Sociology of Religion, Åbo Akademi University, 13-15.8.08
- Religion i det offentlige rom, forskerseminar v/KIFO/Universitetet i Agder, Kristiansand, 3.-4.9.08
- Human rights and religion, research conference, Soeterbeck/Nijmegen, 10.-11.10.08

Olaf Agedal

- Religion i det offentlige rom, forskerseminar v/KIFO/Universitetet i Agder, Kristiansand, 3.-5.9.08

Bøker og artikler fra tidligere KIFO prosjekter og samarbeidspartnere i 2008

Erling Birkedal

"Kanskje jeg tror på en gud, men..." En langtidsstudie av gudstro hos unge. 180 sider. IKO-forlaget, Oslo

Ingunn Folkestad Breistein

Fra luthersk presteskole til økumenisk utdanningssted. I Bernt T. Oftestad og Nils Aksel Røsæg (red.) *Mellom kirke og akademia. Det teologiske Menighetsfakultetet 100 år, 1908 – 2008.* s. 221-238. Tapir Akademisk Forlag, Trondheim

Astri Ramsfjell

"Kjære Gud, jeg har det godt". Leserolle og barndomskonstruksjon i religiøs didaktisk barnelitteratur. NTNU Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet 2008. (Doktoravhandling ved NTNU; 2008:196)

Anne Løvland og Pål Repstad

Julekonserter. 250 sider. Universitetsforlaget, Oslo

Anne Løvland, Pål Repstad og Elise Seip Tønnessen (red.)

Gud på Sørlandet. 134 sider. Portal forlag, Kristiansand (populærvitenskapelig bok).

Björg Seland og Olaf Agedal

Vekkelsesvind. Den norske vekkingskristendomen. 174 sider. Det Norsk Samlaget, Oslo

Ruth Ingrid Skoglund

"Helklasesamtaler om livsspørsmål. En kvalitativ studie i KRL-faget på småskoletrinnet".

NTNU Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet 2008. (Doktoravhandling ved NTNU 2008)

Per M. Aadnanes

Gud for kvarmann. Kyrkja og den nye religiøsiteten. 414 sider. Universitetsforlaget